

Recorregut per les inscripcions llatines de Palma

A tour of Latin inscriptions in Palma

Recorrido por las inscripciones latinas de Palma

Josep Antoni Campillo Galmés, quiquaequod@yahoo.es

IES Calvià

Àngela Maria Martí Borràs, angelamartib@yahoo.es

IES Pau Casesnoves

Joan Gelabert Vich, jgelabert@gmail.com

CEP de Palma

Josefa Soriano Vaello, jsoriano@educacio.caib.es

IES Calvià

Resum

Recull d'una selecció de les inscripcions llatines que es poden trobar als carrers i edificis de la ciutat de Palma. Cada inscripció compta amb els apartats d'estudi següents: localització, transcripció, traducció, contextualització i curiositats. S'inclou una proposta d'activitats presentades en un format que permet que el professorat les pugui manipular, reduint-les o ampliant-les al seu gust, segons l'alumnat i nivell. Les inscripcions són de diferent tipologia (commemoratives, funeràries, honorífiques, etc.) i corresponen a èpoques diferents (des de l'època romana fins mitjan segle XX). El seu estudi permet una visió àmplia de la història de Palma i evidencia que l'aprenentatge del llatí va més enllà de l'interès estrictament gramatical. A més a més, amb aquest recurs, l'alumne descobreix edificis i monuments en què fins aleshores no havia reparat i s'acostuma a observar la ciutat d'una altra manera.

Paraules clau

llengües clàssiques, llatí, activitats socioculturals, patrimoni cultural, Palma, mitjans d'ensenyament, ensenyament secundari

Abstract

This study presents a selection of the many Latin inscriptions that can be found on the different streets and buildings in Palma. Each inscription has been described and attention paid to the following aspects: setting, transcription, translation, context and several other curiosities. The study also includes properly designed activities that teachers can adapt to their students' level.

The inscriptions are divided into groups depending on their typology (memorial, mortuary and honorary, etc.) and belong to several historical periods that

range from Roman times to the twentieth century. Thus, studying these inscriptions provides a broad historical vision of Palma and shows that studying Latin goes beyond merely its grammatical interest. Hence, when students look at the inscriptions, they will discover unknown buildings and monuments and get used to seeing the city differently.

Keywords

classics, Latin, socio-cultural activities, cultural heritage, Palma, teaching aid, secondary education

Resumen

Reunió de una selecció de inscripcions llatines que poden trobar-se en les carrers i edificis de la ciutat de Palma. Cada inscripció té amb si mateixa apartats d'estudi: localització, transcripció, traducció, contextualització i curiosi-

dades. Se inclou una proposta de activitats presentades en un format que permet al professorat manipular-les, reduint-les o ampliant-les a su gust, segons característiques del alumnat i nivell. Les inscripcions són de diferent tipologia (conmemoratives, funeràries, honorífiques, etc.) i corresponen a èpoques diferents (des de l'època romana fins a mitjans del segle XX). El seu estudi permet una visió ampliada de la història de Palma i evidencia que l'aprenentatge del llatí va més enllà del interès estrictament gramatical. Amb aquest recurs, l'alumne descobreix edificis i monuments que fins ara no havia considerat i s'acostuma a observar la ciutat de altra manera.

Palabras clave

lenguas clásicas, latín, actividades socio-culturales, patrimonio cultural, Palma, medios de enseñanza, enseñanza secundaria

1. DESENVOLUPAMENT DE LA INNOVACIÓ

Aquesta proposta de recorregut a través de les inscripcions llatines de Palma aporta a la matèria de Llatí noves estratègies que constitueixen una alternativa a l'ensenyament tradicional amb el llibre de text dins una aula: fent sortir l'alumnat al carrer, li fem veure la vertadera presència del llatí al nostre entorn, alhora que potenciam l'observació, la deducció i el raonament.

Es converteix, així, la pròpia ciutat en una eina didàctica multidisciplinària, ja que les inscripcions ajuden a treballar continguts de les àrees d'Història, Història de l'Art i Història i Cultura de les Illes Balears.

L'itinerari que proposam constitueix una visita completa d'unes tres hores de durada. El nostre objectiu principal és conscienciar l'alumnat de la importància del coneixement i la conservació del nostre patrimoni i de l'important paper que hi té la llengua llatina.

A més, gràcies a les noves tecnologies, aconseguim acostar a l'alumnat una llengua antiga com el llatí d'una manera lúdica i innovadora. La metodologia pretén que l'alumne sigui capaç d'aprofitar els coneixements de llatí adquirits a l'aula per conèixer millor la història de la seva ciutat.

Tècnicament, es tracta d'una aplicació feta amb flash, que pot funcionar tant en local com en línia. Aquesta aplicació s'ha fet en col·laboració amb Jesús Arbués Garcia del Moral i té el format de plantilla, això vol dir que es pot aplicar a qualsevol tipus d'activitat descriptiva d'una imatge canviant els fitxers específics (imatges en format jpg, textos en format txt i sons en format mp3); no es necessita cap tipus de coneixement de programació, ja que aquests són externs. Inclou un conjunt d'activitats per als alumnes que s'han adjuntat en format doc per permetre al professorat que ho emprin per fer canvis ajustant-los a les seves necessitats. La plantilla que es va elaborar per a aquesta aplicació, s'ha emprat com a base per a un curs a distància en què s'explica com funcionen i com es poden personalitzar aquestes aplicacions.

2. BIBLIOGRAFIA

- Alomar Esteve, G (1960). *Antiguas inscripciones lapidarias en las calles y patios de la ciudad de Palma*. Palma: Papeles de Son Armadans
- Bover Rosselló, J. M. (1983). *Narración histórica de los acontecimientos de Mallorca (II)*. Palma: Lluís Ripoll.
- Bover Rosselló, J. M. (1983). *Nobiliario mallorquín: dedicado a la Reina nuestra señora*. Barcelona: José J. de Olañeta.
- Bover, J. M., & Medel, R. (1847). *Varones ilustres de Mallorca*. Palma: Pedro José Gelabert.
- Campaner y Fuertes, A., & Ripoll, L. (1984). *Cronicon Mayoricense. Noticias y relaciones históricas de Mallorca desde 1229 a 1800*. Palma: Ediciones de Ayer.
- Centre d'Estudis Teològics de Mallorca. (1994). *La Bíblia. Bíblia catalana, traducció interconfessional*. Barcelona: Associació Bíblica de Catalunya, Ed. Claret.
- Furió Sastre, A. (1975). *Panorama óptico, histórico, artístico de las Islas Baleares*. Palma: Lluís Ripoll.
- Gran Enciclopèdia de Mallorca* (1996). Palma: Promomallorca Edicions.
- Habsburg-Lorena, L-S. (1984). *La ciudad de Palma*. Palma: Ajuntament de Palma.
- Medel, R. (1989). *Manual del viajero en Palma de Mallorca*. Palma: El Drac Editorial.
- Pascual, A. (1995). *La Catedral de Mallorca*. Palma: Olañeta.
- Piferrer, P., & Quadrado, J. M. (1888) *España. Sus monumentos y Artes. Islas Baleares*. Barcelona: Ediciones del Ayer.
- Societat Arqueològica Lul·liana. (1886-2006). *Butlletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*
- Villanueva, J. (1852). *Viage literario a las Iglesias de España*, (Vol. 22). Madrid: Imprenta de la Real Academia de la Historia.
- Xamena, P. & Riera, F. (1986). *Història de l'Església a Mallorca*. Palma: Editorial Moll.
- Zaforteza & Musoles, D. (1987). *La ciudad de Mallorca*, (Vols. 1-4). Palma: Ajuntament de Palma.

Per accedir al recurs educatiu exposat en aquest article, pitgeu el següent enllaç:

<http://www.doredin.mec.es/documentos/01220102010709.zip>

Nota: La revista Innov[IB] no es responsabilitza de les possibles errades gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i de contingut del document que voleu descarregar

Per citar aquest article:

Campillo Galmés, J. A., Martí Borràs, A. M., Gelabert Vich, J. & Soriano Vaello, J. (2010). Recorregut per les inscripcions llatines de Palma. *Innov[IB]. Recursos i Recerca Educativa de les Illes Balears*, 1. 323-325. Obtingut de <http://www.innovib.cat/numero-1/pdfs/21-rec-op.pdf>

ISSN: 2172-587X

